

โครงการศึกษากฎหมายกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนคลองแสนแสบ

ผู้รับผิดชอบโครงการ อ.ชลธิชา สมสะอาด และคณะผู้วิจัย

หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ ร่วมกับหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ภูมิสารสนเทศศาสตร์เพื่อการจัดการ

โทรศัพท์ 0 2320 2777 ต่อ 1170 โทรสาร 0 2320 2777 E-mail: pickpick109@hotmail.com

บทคัดย่อ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันให้ความสำคัญต่อการคุ้มครอง ส่งเสริม สิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยมีบทบัญญัติเพื่อรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนหลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนในกระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล รัฐธรรมนูญยังบัญญัติหน้าที่ในฐานะประชาชนชาวไทยเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันยังมีประชาชนไม่น้อยที่ยังไม่ทราบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคืออะไร และวิธีการเข้าไปมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรชุมชน แม้รัฐธรรมนูญจะบัญญัติสิทธิและหน้าที่ต่างๆ รวมถึงมีกฎหมายอีกหลายฉบับทั้งระดับพระราชบัญญัติเพื่อรับรองสิทธิต่างๆ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เช่นเดียวกับกฎหมายบัญญัติให้ประชาชนมีหน้าที่อนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 อันนำมาซึ่งกฎหมายลำดับรองระดับกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอน 2 วิทยาเขตคือ วิทยาเขตพัฒนาการ และวิทยาเขตร่มเกล้า อันเป็นท้องที่ซึ่งมีความผูกพันกับชุมชนริมคลองแสนแสบเป็นลำคลองหลัก มีความสำคัญทั้งด้านคมนาคม การค้า การเกษตรและการอุปโภคบริโภค จึงดำเนินการวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตชุมชนริมคลองแสนแสบ โดยคณะนิติศาสตร์ร่วมดำเนินการเพื่อศึกษาและเผยแพร่ความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบ ด้วยมุ่งประสงค์จัดการบริการวิชาการต่อสังคม เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจต่อสิทธิหน้าที่นำไปสู่การพัฒนาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนต่อไป

1. บทนำ

คลองแสนแสบเป็นคลองหลักของกรุงเทพมหานคร ที่เชื่อมต่อจากคลองมหานาคไหลผ่านบางกะปิ หัวหมาก มีนบุรีถึงสู่มแม่น้ำบางปะกงที่จังหวัดฉะเชิงเทรา รวมความยาวกว่า 70 กิโลเมตร ในอดีตคลองแสนแสบมีบทบาทสำคัญทั้งทางด้านคมนาคม การค้า การเกษตร และการอุปโภคบริโภคของชุมชนริมฝั่งคลอง ต่อมาความเจริญของสังคมเมืองขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว สิ่งปลูกสร้างต่างๆเกิดขึ้นอย่างหนาแน่นตลอดแนวลำคลอง ทั้งที่เป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งประกอบกิจการต่างๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ทำให้สภาพน้ำในคลองเน่าเสียและส่งกลิ่นเหม็น อันเป็นผลมาจากการทิ้งขยะ การปล่อยน้ำเสียลงคลองทั้งจากครัวเรือนและสถานประกอบการที่มีมากมายตลอดแนวสองฝั่งคลอง รวมถึงสารเคมีจากการเกษตรกรรมในบางพื้นที่ สภาพ

ความเน่าเสียทั้งส่งกลิ่นเหม็นที่เกิดขึ้นกับคลองหลักของเมืองหลวง มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจและอารมณ์ของผู้พบเห็น โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ริมคลอง และปัจจุบันน้ำเน่าเสียมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้เป็นเพราะการไม่เห็นความสำคัญของน้ำในคลองเพราะระบบน้ำประปาสามารถเข้าถึงทุกครัวเรือน คลองจึงเป็นเพียงทางระบายสิ่งปฏิกูล แม้จะมีความพยายามแก้ไขปัญหาน้ำคลองเน่าเสียแต่ที่ผ่านมาก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ผู้จัดโครงการฯ เล็งเห็นว่าการแก้ไขปัญหาน้ำที่ล้นไหล ส่วนหนึ่งมาจากรูปแบบการประชาสัมพันธ์การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และครอบคลุมเกี่ยวกับการคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบ เช่น ข้อมูลด้านสุขอนามัย ข้อมูลด้านศิลปกรรม วัฒนธรรม ภูมิสถาปัตยกรรม และวิศวกรรม ข้อมูลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบ คณะนักวิจัยเห็นว่าการปรับปรุงระบบสารสนเทศฯ เพื่อเป็นฐานข้อมูลสะสม ที่บันทึกเรื่องราวในมิติต่างๆ อย่างถูกต้อง ไว้ที่จุดเดียวจะทำให้เกิดความสะดวก ในการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบ ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ จึงเห็นสมควรให้จัดโครงการนี้ขึ้น เพื่อเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบ ตลอดจนประชาชนที่สนใจทั่วไป ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทที่เป็นจริงที่เกิดขึ้นในอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ อันจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหา คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบ สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 2.1 เพื่อวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลทางกายภาพคลองแสนแสบ
- 2.2 เพื่อเผยแพร่ความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบ
- 2.3 เพื่อแนะนำนวัตกรรมทางด้านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์คลองแสนแสบ
- 2.4 เพื่อระดมความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

3. การดำเนินโครงการ

3.1 รูปแบบโครงการ

1. การนำเสนอผลการศึกษาด้านสารสนเทศภูมิศาสตร์และด้านกฎหมาย
2. นำเสนอความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบ
3. การเสวนาแสดงความคิดเห็นของทุกภาคส่วน

3.2 วิธีดำเนินโครงการ

คณะนิติศาสตร์ ดำเนินการสำรวจความรู้และเข้าใจของผู้นำและผู้อาศัยในพื้นที่ชุมชนริมคลองแสนแสบเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต การจัดการและพัฒนาสิ่งแวดล้อมโดยแบ่งออกเป็นบริเวณพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำเพราะแต่ละบริเวณมีสภาพการใช้ประโยชน์จากคลองที่แตกต่างกัน โดยเน้นสำรวจถึงความต้องการตระหนักรู้กฎหมายของชุมชนดังกล่าว

จากนั้นจึงดำเนินการวิจัยและศึกษากฎหมาย สภาพการบังคับใช้กฎหมาย ความจำเป็นต่อการรับรู้กฎหมายโดยวิจัยเชิงคุณภาพจากการศึกษากฎหมายและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งสำรวจความคิดเห็นของนักวิชาการทางนิติศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมหาชนและสิทธิชุมชน

นำเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบเพื่อเผยแพร่ให้ผู้นำและผู้แทนชุมชนรับทราบและเข้าใจต่อกฎหมายซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน โดยโครงการนี้จัดให้

ผู้เข้าร่วมโครงการทุกภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำและผู้แทนจากชุมชน รวมทั้งผู้แทนจากภาครัฐ และนักวิชาการร่วมเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับใช้ และพัฒนาการด้านกฎหมาย

3.3 กลุ่มเป้าหมาย (ผู้รับบริการ)

บุคลากรภาครัฐ เอกชน ชุมชนริมคลองแสนแสบ และผู้สนใจ จำนวน 100 คน

3.4 พื้นที่บริการวิชาการ

ชุมชนริมคลองแสนแสบ

3.5 ระยะเวลาดำเนินโครงการ

วันเสาร์ที่ 17 พฤศจิกายน 2555 เวลา 08.00-12.30 น.

3.6 สถานที่จัดโครงการ

ณ ห้องประชุมอาคาร 3 ชั้น 10 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตพัฒนาการ

3.7 การประเมินโครงการ

- วิธีการ

การประเมินโครงการศึกษากฎหมายกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบ ดำเนินการระหว่างการเสวนาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้แทนบุคลากรภาครัฐ เอกชน ชุมชนริมคลองแสนแสบและผู้สนใจ จำนวน 100 คน

- เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ประเมินโครงการคือแบบสอบถามซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติ

3.8 การติดตามผลความสำเร็จโครงการภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ

- วิธีการ

สัมภาษณ์และรับฟังความคิดเห็นของโดยเน้นการรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคลองแสนแสบของผู้นำ และบุคคลในชุมชน

- เครื่องมือ

แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน

3.9. การบูรณาการกับพันธกิจหลัก

โครงการศึกษากฎหมายกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบเป็นโครงการบริการวิชาการ ซึ่งบูรณาการร่วมกับพันธกิจด้านการวิจัย เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “โครงการศึกษาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบ” ซึ่งคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

ทั้งนี้โครงการดังกล่าวถูกนำไปบูรณาการกับพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต โดยใช้เป็นส่วนหนึ่งการจัดการเรียนการสอนของคณะนิติศาสตร์ในรายวิชา นต.206 กฎหมายละเมิดจัดการงานนอกสั่งและลาภมิควรได้ นต.211 กฎหมายรัฐธรรมนูญ และ นต.426 กฎหมายสิทธิมนุษยชน เน้นให้นักศึกษาเรียนรู้จากกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม

4. ผลการดำเนินโครงการ

4.1 ผลการดำเนินงาน (เชิงคุณภาพ: ประโยชน์หรือผลกระทบของโครงการ)

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้รับทราบข้อมูลทางกายภาพคลองแสนแสบ

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้รับความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสน
3. จากการระดมความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนริมคลองแสนต่อไป

4.2 ผลการประเมินโครงการ (เชิงปริมาณ : ร้อยละและค่าเฉลี่ยเต็ม 5)

ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายซึ่งเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 100

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อโครงการ 4.83 โดยกลุ่มเป้าหมายเสนอแนะให้จัดโครงการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น

4.3 ผลการบูรณาการกับพันธกิจหลัก

พันธกิจด้านการวิจัย

โครงการบริการวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งจากการวิจัย เรื่อง โครงการศึกษาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบซึ่งมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นผู้วิจัย เพื่อมุ่งศึกษาถึงความรับรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของชุมชน รวมถึงปัญหาการใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว คณะนิติศาสตร์ได้รับทราบเห็นของผู้นำและผู้แทนชุมชนเพื่อนำไปเป็นแนวความคิดต่อโครงการวิจัยในอนาคตต่อไป

พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต

กรณีศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและปัญหาการใช้กฎหมาย ซึ่งได้จากโครงการนี้ถูกนำไปใช้เป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับสิทธิชุมชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชน ในรายวิชา นต.211 กฎหมายรัฐธรรมนูญและ นต.426 กฎหมายสิทธิมนุษยชน เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจต่อกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนและแนวปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อตราและใช้กฎหมายของรัฐให้มีประสิทธิภาพต่อชุมชนผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสอดคล้องต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน

4.4 ความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการ

โครงการบริการวิชาการนี้ทำให้คณะนิติศาสตร์ตระหนักถึงการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนเกี่ยวกับสิทธิของตนและบทบาทการมีส่วนร่วม เพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และรับทราบข้อเท็จจริง ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของชุมชนต่อกฎหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนริมคลองแสนแสบ

ในขั้นต้นนี้คณะนิติศาสตร์ได้รวบรวมและจัดทำ “คู่มือกฎหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนริมคลองแสนแสบ” ในรูปแบบซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใจง่าย เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และเข้าถึงกฎหมายพื้นฐานที่บังคับใช้ ทั้งนี้คณะนิติศาสตร์ใช้โครงการบริการวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งเพื่อรับฟังความคิดเห็นของชุมชน เพื่อนำไปศึกษาและเสนอเพื่อพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องต่อวิถีชีวิตของชุมชนริมคลองแสนแสบต่อไป

5. ปัญหาและอุปสรรคที่พบ

ปัญหาที่พบของโครงการ คือ ประชาชนในชุมชนริมคลองแสนแสบจำนวนไม่น้อยยังไม่ทราบถึงสิทธิของตนและบทบาทการมีส่วนร่วม เพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แม้จะถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 อันเป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

อุปสรรคของโครงการบริการวิชาการครั้งนี้ ชุมชนให้ความสำคัญต่อเส้นทางสัญจรทางบกมากกว่าทางน้ำซึ่งเป็นวิถีการดำเนินชีวิตดั้งเดิมของชุมชน คนในชุมชนมีทัศนคติว่าคลองเป็นที่ระบายของเสีย ขาดจิต

สาธารณสุขอนุรักษ์ รักษาสภาพแวดล้อมของคลองแสนแสบอันเป็นทรัพยากร สิ่งแวดล้อมที่ผูกพันดั้งเดิมกับชุมชน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลหรือความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการไปใช้

การรณรงค์ให้ชุมชนอนุรักษ์ จัดการคลองแสนแสบไม่สามารถทำได้อย่างฉับพลันและยั่งยืนได้ เนื่องจากทัศนคติของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงได้ยาก ต้องใช้เวลาเผยแพร่ความรู้ ปลุกจิตสำนึก อีกทั้งสร้างความตระหนักรู้ให้เห็นว่าคลองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

6.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหรือจัดโครงการบริการวิชาการครั้งต่อไป

การจัดโครงการบริการวิชาการครั้งต่อไปควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์ปลุกจิตสำนึก ความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่กฎหมายพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญให้แก่เยาวชนในชุมชนเพื่อจะช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติอย่างค่อยเป็นค่อยไป และยั่งยืน

7. กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษากฎหมายกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนคลองแสนแสบจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เผยแพร่ความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลองแสนแสบโดยดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ นับตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การกำหนดจุดพัฒนา การวางแผน การปฏิบัติงานตามแผน ติดตามผลและประเมินโครงการ เพื่อนำผลการประเมินโครงการไปใช้ในการพัฒนาเป็น “คู่มือกฎหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมชุมชนริมคลองแสนแสบ” ส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ต่อผู้วิจัยและชุมชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาและจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน

ขอขอบคุณชุมชนริมคลองแสนแสบ ได้แก่ ชุมชนบ้านครัว ชุมชนโรงเจมักกะสัน ชุมชนมีนบุรีอุปถัมภ์ ชุมชนหมู่ 9 และหมู่ 10 ต.ศาลาแดง อ.บางน้ำเปรี้ยว จ.ฉะเชิงเทรา ซึ่งร่วมมือและอนุเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริง ความต้องการเชิงวิชาการเกี่ยวกับกฎหมายอันจำเป็นและการประยุกต์ใช้กฎหมายต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ขอขอบคุณนักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ Green Peace ผู้สละเวลาเข้าร่วมการเสวนา อีกทั้งผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ อาทิ สำนักงานเขตราชเทวี เขตมีนบุรี เขตวัฒนา สถานีตำรวจนครบาลมีนบุรี สำนักระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร และผู้เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ ให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย เพื่อใช้ในการพัฒนาบรรลุปณิธิของคณะนิติศาสตร์ และเป็นแนวทางต่อการดำเนินการวิจัยและจัดโครงการบริการวิชาการ ต่อของสังคมต่อไป